

www.ketab.ir

بَابِل

گیرمو آریاگا ■ ترجمه محمدحسین آشنا

۴

فیلمنامه خارجی

۴

فیلمنامه خارجی

بابل

نوشته: گیرمو آریاگا

مترجم: محمد حسین آشنا

نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۰، شمارگان: ۱۱۰۰ نسخه

طراح جلد: احسان حسینی

ویراستار: فخری مرجانی

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

لیتوگرافی و چاپ: صدف

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۱۲-۶۹-۷

در این کتاب آملای واژگان، براساس دستور خط فرهنگستان زبان و ادب فارسی است.

حقوق چاپ و نشر برای انتشارات ساقی محفوظ است.

آریاگا خوردان، گیرمو، ۱۹۵۸-م.

Arriaga Jordan, Guillermo, 1958-

فیلمنامه سینمایی "بابل" نوشته گیرمو آریاگا؛ مترجم محمد حسین آشنا؛ ویراستار فخری مرجانی.

تهران: ساقی، ۱۳۹۹. ۱۲۸ ص.

ISBN: 978-622-611269-7

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: عنوان اصلی: Babel, ۲۰۰۶.

موضوع: نمایشنامه مکزیک -- قرن ۲۰م.

موضوع: Mexican drama -- 20th century

شناسه افزوده: آشنا، محمد حسین، ۱۳۷۳- مترجم

رده‌بندی کنگره: ۱۲/PQ۷۲۹۸

رده‌بندی دیویی: ۸۶۲/۶۲۲

شماره کتابشناسی ملی: ۶۱۸۷۶۶۷

دفتر: ۸۸۸۰۴۸۴۶، فروشگاه: ۸۸۸۹۷۸۱۴، پخش: ۸۸۸۵۳۹۰۸

نشانی: تهران، میدان فردوسی، خیابان شهید سپهبد قری، شماره ۱۶

مقدمه

«برای ساختن یک فیلم خوب به سه چیز نیاز دارید؛ فیلمنامه، فیلمنامه و فیلمنامه!»
 حالا و در صد و چند سالگی سینما، و در روزگاری که باید به هر گزاره قطعی شک کرد، این جمله مشهور قدیمی همچنان به قوت، اعتبار و اهمیت اولیه خود باقی است و فیلمنامه هنوز و همچنان، سنگ بنای ساخت هر فیلمی است که می خواهد جایی در تاریخ سینما «ماندگار» شود. هنوز هم علاقه مندان به فیلمنامه نویسی پشت در کلاس های آموزشی صف می کشند و هر منبع مکتوبی درباره این حرفه را می یابند، تا شاید نام شان به عنوان نویسنده یک فیلم سینمایی بزرگ در تاریخ بماند.

اما در پروسه آموزش حرفه فیلمنامه نویسی، فیلمنامه خواندن عموماً مورد کم توجهی قرار می گیرد. فیلمنامه خواندن درست مثل شعر خواندن برای علاقه مند به شاعری، اگر چه اسلوب و ساختار و روش آکادمیک کار را آموزش نمی دهد، اما چیزی از جنس غریزه و حس را در ناخود آگاه فرد بیدار می کند، تا به پشتوانه آن دست به قلم شود. می گویند کسی که هزار شعر خوانده باشد، نمی تواند شاعر نشود و حالا می توان گفت کسی که صد فیلمنامه خوب خوانده، محال است فیلمنامه خوب و بد را از هم نشناسد.

بنابر همین ضرورت، انتشارات ساقی در سال های ابتدایی دهه ۸۰ چند عنوان فیلمنامه برگزیده سینمای جهان را چاپ کرد. روندی که البته تداوم نداشت و پس از مدتی متوقف شد. حالا و پس از نزدیک به دو دهه، مجموعه تازه ای روانه بازار خواهد شد که به همان رسم سابق، عبارت خواهد بود از فیلمنامه های برگزیده داخلی و خارجی، با این ملاحظه که متن

ترجمه شده دقیقاً مطابق فیلمنامه اصلی و اولیه اثر بوده و مطابق رسم نادرست مرسوم، از روی فیلم نهایی پیاده نشده باشد، تا مخاطب به طور بی واسطه با آنچه به دست نویسنده نگاشته شده و بعداً توسط کارگردان به زبان تصویر برگردانده شده، مواجه شود. نتیجه آنکه؛ در صورت خواندن فیلمنامه و سپس تماشای فیلم، متوجه اختلافاتی میان متن مکتوب و اثر نهایی خواهید شد؛ اختلافاتی که به عقیده ما، خود کلید درک تازه تر خواننده از ظرایف فیلمنامه در سینما خواهد بود.

امید آنکه این مجموعه مورد پسند مخاطب فارسی زبان باشد و نزد دانشجویان فیلمنامه نویسی و فیلمسازی، هنر جویان سینما و همه علاقه مندان به این هنر مقبول افتد.

«آلخاندرو گونزالس ایناریتو» یکی از سه مهاجر مکزیکی مشهور (در کنار آلفونسو کوارون و گیرمودل تورو) است که از اوایل قرن ۲۱ وارد سینمای آمریکاشدند و بخش مهم و انکارناپذیری از سینمای جدید را رقم زدند. در میان این سه مهاجر، ایناریتو را باید مهم ترین چهره دانست. کسی که با «۲۱ گرم» نشان داد که بازی با قواعد دشواری سینما و رسیدن به شیوه های تازه ای از روایت، دغدغه مهم اوست. ۲۱ گرم با شکل روایت پیچیده و عجیب خود، به الگوی فیلمسازان بسیاری تبدیل شد که می خواستند قواعد روایت خطی در سینما را بشکنند.

چند سال بعد، ایناریتو سراغ ساخت «بابل» رفت. او این بار هم دست به بازی با فرم روایت زد و چهار داستان به ظاهر مستقل را که در نقطه ای به هم پیوند می خوردند روایت کرد. اما بر هم زدن اصول روایی هیچ وقت سبب غفلت ایناریتو از مضامین و درونمایه آثارش نشده است و بابل را باید مانیفستی درباره انسان معاصر و از هم گسیختگی های او دانست؛ انسان هایی تنها که در هر گوشه دنیا به جان هم افتاده اند و انگار هیچ یک زبان دیگری را نمی فهمند. «زبان مشترک» انسانی را باید مهم ترین مسئله ایناریتو در بابل دانست که حتی نامش هم به افسانه مشهور بابل اشاره دارد؛ ماجرای زبان های مختلفی که خدا به انسان ها داد تا دیگر چیزی از کلام یکدیگر را درک نکنند.

علی جعفرآبادی

دبیر مجموعه